

Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk

gemeente
Winterswijk

Inleiding

Volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd

In het programma 'Sociaal krachtig Winterswijk' geven we een toelichting op de beleidsvelden volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd.

In Winterswijk werken we dagelijks aan een samenleving waarin iedereen kan meedoen, waarin uitdagingen samen worden opgepakt en sociale binding versterkt. Ieder kind krijgt de kans om veilig, gezond en kansrijk op te groeien in Winterswijk. Ook voor onze volwassen inwoners vinden we het belangrijk dat zij gezond en energiek zijn en regie kunnen nemen op hun eigen gezondheid en geluk. We bouwen verder op de kracht van de Winterswijkse samenleving en bieden Winterswijkers de zorg en ondersteuning die bij hen past.

We zien het SKB als een onmisbare schakel in het zorgaanbod in Winterswijk. Ook blijft Winterswijk zijn verantwoordelijkheid nemen voor de opvang van vluchtelingen. Het asielzoekerscentrum is een voorbeeld voor de rest van Nederland.

1.1 Volksgezondheid

Ambitie

We vinden het belangrijk dat alle inwoners volwaardig mee kunnen doen in onze samenleving. We willen dat zij gezond en energiek zijn en zelf de regie kunnen nemen op gezondheid en geluk. De regio is voorzien van een volwaardig aanbod aan zorgvoorzieningen, waaronder het ziekenhuis. Het zorgaanbod is op elkaar afgestemd.

Relevante documenten:

- Wij Winterswijk, visie sociaal domein 2025-2033.
- Regionaal preventieakkoord 'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek'.
- Regionale nota gezondheid 'Samen langer gelukkig en gezond leven in de Achterhoek'.
- Gezond en gelukkig in de Achterhoek.

Doelstellingen

Om gezondheid en geluk te bevorderen bieden we signalerende en preventieve activiteiten die van invloed zijn op gezondheid en welzijn. Het regionaal preventieakkoord is onze leidraad

Activiteiten

Deelname regionaal preventieakkoord

We zijn sinds 2020 aangesloten bij het regionale preventieakkoord 'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek' (2020-2030). Speerpunten zijn: bewegen, Achterhoek Rookvrij, minder overmatig alcoholgebruik, middelengebruik bespreekbaar maken, gezonde voedingskeuzes, 'Iedereen doet mee' en de basis op orde. Bij deze speerpunten horen activiteiten en campagnes die dit alles onder de aandacht brengen van onze inwoners.

Kwaliteit (toelichting)

Sinds januari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door gemeenten, GGD's, zorgverzekeraars en het ministerie van VWS. Zij zetten gezamenlijk in op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis. Het GALA beoogt preventie op een hoger plan te tillen, zodat onze inwoners gezonder blijven en zorgkosten beheersbaar blijven. Het GALA zet breed in; het lokale preventieakkoord maakt deel uit van het GALA en vervalt als afzonderlijk beleidsdocument. Winterswijk onderschrijft de doelen van het GALA en het overgrote deel van de huidige preventie-inzet sluit hierop aan. Onze speerpunten zijn: veerkracht en weerbaarheid 0-100, leefstijl 0-100 en opvoeding.

In 2026 werken we nog steeds aan het GALA met behulp van subsidie. Deze hebben we aangevraagd bij het ministerie van VWS voor 2023-2026 en zetten we zoveel mogelijk in voor bestaande preventie. Maar we gebruiken de subsidie ook voor onze buurtsportcoaches, voor de uitvoering van het lokale sportakkoord en voor regionale coördinatie op de ketenaanpakken: obesitas kinderen, obesitas volwassenen, valpreventie, kansrijke start en welzijn op recept.

In 2026 wordt het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) verder ontwikkeld. Dit is een vervolg van het GALA en IZA.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het GALA loopt van 2023 tot en met 2026.

Tijd (indicator)**Uitvoeren projectplan in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)**

We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Dit programma focust op preventie en gezondheid via sport en beweging, gezondheid en het versterken van de sociale basis. Gemeenten, de GGD, zorgverzekeraars en het ministerie maken onderdeel uit van het akkoord.

Kwaliteit (toelichting)

Momenteel wordt uitvoering gegeven aan het projectplan in het kader van GALA 2023 tot en met 2026. Dit plan wordt gefinancierd door de Specifieke Uitkering GALA (SPUK GALA). Omdat de bestaande preventieve activiteiten in Winterswijk een goede aansluiting hebben bij de doelen van het GALA, wordt een groot deel van de bestaande preventieve activiteiten hiermee gefinancierd. De resterende middelen worden ingezet op nieuwe initiatieven voor onder andere valpreventie.

Na 2026 worden er (waarschijnlijk) geen GALA-middelen meer beschikbaar gesteld vanuit het Rijk. Hierdoor vervalt vanaf 2027 de dekking van een aantal activiteiten. In 2026 vindt een heroverweging plaats van de activiteiten waarvoor de dekking vanuit het GALA komt te vervallen.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het uitvoeringsplan GALA bestaat uit verschillende onderdelen. In het laatste kwartaal van 2025 wordt een planning opgesteld, welke in 2026 wordt uitgevoerd.

Tijd (indicator)**Doelstellingen**

We sturen op behoud van zorgaanbod en voorzieningen

Activiteiten

Lobby voor het behoud van het SKB

Het SKB is onmisbaar in het zorgaanbod van Winterswijk en de regio. Daarom zetten we ons tot het uiterste in om een volwaardig ziekenhuis te behouden.

Kwaliteit (toelichting)

Wij zetten, middels lobby en het gebruik van politieke lijnen richting Den Haag en andere betrokken partijen, in op het behoud van het SKB als een volwaardig ziekenhuis. De regionale rol/functie en het belang van het behoud van het SKB blijven we onder de aandacht brengen. Dit om de nabijheid en de kwaliteit van de zorg voor inwoners in de Oost-Achterhoek voor de toekomst te borgen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continu proces.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Hoe ervaren inwoners hun gezondheid/kwaliteit van leven. (Bron: CBS)
- Beperking van de toename van het aantal chronisch zieken. (Bron: CBS)

Risico's

- De invloed van de gemeente op het behoud van voorzieningen zoals het SKB is veelal beperkt tot lobby.
- Preventie: bij een nieuwe aanpak zijn de effecten vooraf niet altijd zeker.

1.2 Maatschappelijke ondersteuning

Ambitie

We zetten in op een goede fysieke en sociale infrastructuur, waarbij zorgplicht, een dekkend zorglandschap en een minimale sociale basis uitgangspunten zijn. Daarnaast hebben we zorg ingekocht die kwalitatief goed en betaalbaar is en die stimuleert tot zorginnovatie en samenwerking.

Binnen het sociaal domein werken we verder aan goede sturingsinformatie/dashboards.

Relevante documenten:

- Wij Winterswijk, visie sociaal domein 2025-2033/uitvoeringsagenda sociaal domein.
- Integrale verordening sociaal domein.
- Samen aan het stuur (integrale samenwerking sociaal domein).
- Beoordelingskader wonen met zorg.

Doelstellingen

Met preventieve initiatieven en maatregelen pakken we problematiek meer aan de voorkant aan

Activiteiten

Onder inwoners de bekendheid van het preventief aanbod in Winterswijk vergroten

We willen voor inwoners de drempel verlagen om gebruik te maken van het preventieaanbod. De gemeente is zich bewust van het sterke netwerk van maatschappelijke partners om haar heen.

Kwaliteit (toelichting)

Met gerichte, preventieve inzet willen we niet alleen voorkomen dat inwoners hulp nodig hebben, maar ook dat zwaardere, specialistische hulp noodzakelijk is. Winterswijk beschikt over een breed en divers preventief aanbod, gericht op verschillende leeftijdsgroepen en onderdelen. We willen de bekendheid van dit aanbod bij inwoners vergroten.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

2026 en verder.

Tijd (indicator)

Versterking preventieaanbod door effectmeting en monitoring

Inzicht verkrijgen in de dekking, het bereik en de effectiviteit van het huidige preventieaanbod en de laagdrempelige hulp in het sociaal domein. Dit stelt ons in staat gericht bij te sturen, overlap te voorkomen en ervoor te zorgen dat interventies daadwerkelijk bijdragen aan onze preventiedoelen. Hierbij kijken we naar zowel gesubsidieerde activiteiten als de laagdrempelige hulp van het Sociaal Team.

Kwaliteit (toelichting)

1. We voeren een nulmeting uit op het huidige preventieaanbod: een uitgebreide inventarisatie en analyse van het huidige bereik, de effectiviteit en toegankelijkheid van alle preventieve voorzieningen in Winterswijk. De nulmeting dient als referentiepunt om toekomstige verbeteringen meetbaar te maken. We betrekken hierin:
 - De laagdrempelige hulp die het Sociaal Team biedt.
 - Langlopende subsidierelaties en hun bijdrage aan preventie.
2. We ontwikkelen een effectieve, maar administratief lichte monitoringsmethode. We sluiten aan op de ontwikkeling van monitoring in het hoofdstuk Basis op orde, om de monitoring van de preventieve activiteiten te versterken.
3. Op basis van de uitkomsten van de nulmeting bepalen we hoe het preventieaanbod er vanaf 2027 en verder uit gaat zien, waarbij subsidieverstrekking plaatsvindt op basis van aantoonbare effectiviteit en maatschappelijke effecten.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

- Nulmeting en methodiekontwikkeling: vierde kwartaal van 2025.
- Bepalen toekomstig aanbod: tweede kwartaal van 2026.
- Implementatie aangepast accounthouderschap: derde kwartaal van 2026.
- Doorlopende monitoring en bijsturing: vanaf 2027.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We doen een sterker beroep op de eigen kracht van onze inwoners

Activiteiten

Bewustwording van inwoners, professionals en partners over normaliseren vergroten

Door te 'normaliseren' (bevorderen van een opvoedklimaat waarin alledaagse problemen zoveel mogelijk binnen het eigen netwerk worden opgelost) en de eigen kracht van inwoners te benutten, willen we het beroep op maatwerkvoorzieningen verminderen.

Kwaliteit (toelichting)

We zien de volgende mogelijkheden om lichte ondersteuning meer zelf uit te voeren:

- Bij afbouw van een maatwerkvoorziening: vinger aan de pols houden (nazorg).
- In plaats van het gecontracteerde aanbod 'lichte' ambulante ondersteuning zelf uitvoeren.

We gaan bewustwording en activering van inwoners stimuleren door middel van een positieve bewustwordingscampagne.

In regelmatige dialoogbijeenkomsten over normalisering met professionals en partners worden concrete situaties besproken die in het grijze gebied vallen tussen 'normaal' en 'zorgbehoevend'.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

2026 en verder.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We doorbreken zware problematieken

Activiteiten

Doorontwikkeling ondersteuning inwoners zonder sociaal netwerk

Het voorkomen van escalatie van problematiek bij nieuwkomers en inwoners die in Winterswijk (komen) wonen zonder sociaal netwerk en met een ondersteuningsbehoefte, zodat zij succesvol integreren in de Winterswijkse samenleving.

Kwaliteit (toelichting)

We versterken onze huidige aanpak conform de uitvoeringsagenda sociaal domein en zorgen voor blijvende aandacht voor dit thema. We zien dat deze problematiek om blijvende aandacht vraagt, waarbij de connectie tussen wonen en het sociaal domein essentieel is voor duurzame oplossingen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Doorontwikkeling in 2026, met blijvende aandacht in de jaren daarna.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We maken de organisatie van het sociaal domein toekomstbestendig en houden de basis op orde in de organisatie van het sociaal domein

Activiteiten

Meer samenhang en integraliteit in de toegang om inwoners zo vroeg mogelijk, zo licht mogelijk en zo dichtbij mogelijk te helpen

Om de toegang tot ondersteuning voor zoveel mogelijk mensen bereikbaar te maken en passende hulp te kunnen bieden, werken we in Winterswijk met verschillende toegangspunten. Inwoners kunnen met hun hulpvragen terecht bij het Sociaal Team De Post, het Ondersteuningsteam Oost Achterhoek (voor jongeren tot 23 jaar en hun ouders/verzorgers), Fijnder (voor werk en inkomen en meestal via het sociaal team) en andere partners, zoals huisartsen en scholen.

Kwaliteit (toelichting)

We onderzoeken of de huidige samenwerking tussen Fijnder, het Ondersteuningsteam en het Sociaal Team voldoet aan de zeven belangrijkste kenmerken van het richtinggevend kader van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), aangepast aan de Winterswijkse situatie. Op basis hiervan verbeteren we werkafspraken, managen we verwachtingen en doen we gerichte aanpassingen. Dit geeft ook helderheid over mogelijke extra structurele investeringen bij de toegang.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

2026 en verder.

Tijd (indicator)**Doorontwikkelen samenwerking met zorgpartners**

Om doorverwijzing naar specialistische zorg te verminderen, versterken we laagdrempelige ondersteuning op plekken waar inwoners van nature komen en creëren we bewustwording door data te delen.

Kwaliteit (toelichting)

We bevorderen een betere samenwerking tussen onderwijs, huisartsen en lokale teams conform uitvoeringsagenda. Bij huisartsenpraktijken willen we de bestaande samenwerking met praktijkondersteuners voor volwassenen bestendigen en versterken, zonder in te zetten op een uniform model voor alle praktijken.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

2026 en verder.

Tijd (indicator)**Doorontwikkelen samenwerking met Fijnder**

Het versterken van de integrale dienstverlening voor inwoners met een complexe problematiek, door een duidelijke regievoering en betere afstemming tussen Fijnder en andere partners in het sociaal domein.

Kwaliteit (toelichting)

We continueren en verdiepen de samenwerking binnen 'Samen aan het stuur', met specifieke aandacht voor de vraag wie de regie heeft op inwoners met een hulpvraag. We gaan verder met het maken van concrete werkafspraken over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden, informatiedeling (binnen de kaders van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)) en gezamenlijke casusbespreking.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

Doorlopend tussen 2025-2028, met een periodieke evaluatie. De eerste evaluatie vindt eind 2026 plaats.

Tijd (indicator)**Sterkere samenhang met sociale basis en ketenpartners**

We willen het integrale teamwerk versterken door een combinatie van inhoudelijke kennisdeling en het bouwen aan onderlinge relaties tussen de verschillende organisaties in het sociaal domein. Dit willen we bereiken door structurele kennisdeling, netwerkvorming en professionele ontwikkeling.

Kwaliteit (toelichting)

We organiseren structurele momenten die kennis en ontmoeting combineren. Denk aan bijeenkomsten met inhoudelijke kennisdeling en persoonlijke ontmoeting, thematische netwerkbijeenkomsten rond specifieke onderwerpen en casuïstiekbespreking.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De start is in 2026, daarna doorlopend.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het aantal geïndiceerde uren voor hulp bij huishouden daalt.
- Stabilisatie en waar mogelijk daling van het aantal cliënten dat begeleiding ontvangt in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Risico's

Voor zorgvernieuwing en het beïnvloeden van de in- en doorstroom zijn we mede afhankelijk van (keten)partners.

1.3 Jeugd

Ambitie

Gelijke kansen voor ieder kind. Alle kinderen moeten veilig, gezond en kansrijk in Winterswijk kunnen opgroeien.

De komende jaren is de Hervormingsagenda Jeugd een bepalende leidraad om de ondersteuning anders vorm te geven. Deze agenda heeft als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Een ander doel is het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar maken voor de toekomst.

Relevante documenten:

- Wij Winterswijk, visie sociaal domein 2025-2033.
- Uitvoeringsagenda sociaal domein 2025-2033.
- Hervormingsagenda Jeugd.
- Integrale verordening sociaal domein.
- Samen aan het stuur (integrale samenwerking sociaal domein).

Doelstellingen

Met preventieve initiatieven en maatregelen pakken we problematiek meer aan de voorkant aan

Activiteiten

Bekendheid preventief aanbod bij inwoners vergroten

De drempel verlagen voor inwoners om gebruik te maken van het preventieaanbod en de bekendheid van het aanbod vergroten.

Kwaliteit (toelichting)

Met gerichte, preventieve inzet willen we niet alleen voorkomen dat inwoners hulp nodig hebben, maar ook dat zwaardere, specialistische hulp noodzakelijk is. Winterswijk beschikt over een breed en divers preventief aanbod, gericht op verschillende leeftijdsgroepen en onderdelen. Zo hebben we het Preventie Platform Jeugd Oost-Achterhoek (PPJ) dat collectieve preventieve aanpakken ontwikkelt rond gesignaleerde problemen onder de jeugd, zoals echtscheiding, armoede en weerbaarheid.

We voeren een nulmeting uit op het huidige preventieaanbod waarbij we kijken naar de effectiviteit, het bereik en de toegankelijkheid. Op basis van deze nulmeting bepalen we een nieuw preventieaanbod vanaf 2027.

Tegelijkertijd willen we van het huidige preventieaanbod de bekendheid bij inwoners vergroten. We maken hiervoor samen met de afdeling Communicatie een jaarplanning hoe we het bestaande aanbod op een creatieve manier kunnen uitdragen.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

2026 en verder.

Tijd (indicator)**Versterking preventieaanbod door effectmeting en monitoring voor jeugd en jongeren**

Het meten van de effecten van preventie, en naar aanleiding van de uitkomsten - indien nodig - het preventieve aanbod aanpassen.

Kwaliteit (toelichting)

We willen inzicht in de dekking, het bereik en de effectiviteit van het huidige preventieaanbod en de laagdrempelige hulp in het sociaal domein. We maken daarvoor een inventarisatie en analyse van het aanbod en bereik, de effectiviteit en toegankelijkheid van preventieve voorzieningen in Winterswijk. Deze inventarisatie dient als referentiepunt om toekomstige verbeteringen meetbaar te maken.

Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid van een effectieve, maar administratief lichte monitoringsmethode hiervan. We betrekken hierbij de uitkomsten van het Rekenkameronderzoek naar preventie en vroegsignalering van jeugdhulp uit 2024.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

2026.

Tijd (indicator)**Doelstellingen**

We doen een sterker beroep op de eigen kracht van onze inwoners

Activiteiten**Bewustwording normaliseren vergroten**

Met 'normaliseren' bedoelen we het bevorderen van een opvoedklimaat waarin alledaagse opvoed- en opgroevragen zoveel mogelijk binnen het eigen netwerk en de directe leefomgeving worden opgelost, zonder direct een beroep te doen op professionele jeugdhulp.

Kwaliteit (toelichting)

Het doel is om kinderen en gezinnen te ondersteunen in hun eigen kracht, problematiek minder snel te medicaliseren en zorg alleen in te zetten als het echt nodig is. Samen met het team Communicatie gaan we hiervoor een positieve bewustwordingscampagne opzetten. We betrekken daar belangrijke partners bij, zoals scholen, kinderopvangorganisaties, zorgaanbieders en de Adviesraad Sociaal Domein en het Sociaal Team en Ondersteuningsteam.

In 2025 hebben we met de medewerkers van het sociaal domein een gezamenlijk beeld geschetst van 'eigen kracht'. In 2026 maken we een verdiepingsslag zodat dit concreet wordt en dit de in de praktijk ingezet kan worden in het contact met de inwoners.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

De bewustwordingscampagne volgt in de eerste helft van 2026.

Tijd (indicator)**Uitvoering lichte ondersteuning door gemeentelijke teams**

In de Hervormingsagenda Jeugd is afgesproken dat de lichte (ambulante) vormen van ondersteuning door de toegang worden versterkt, zodat het beroep op maatwerk wordt verminderd.

Kwaliteit (toelichting)

In Winterswijk wordt al op verschillende manieren lichte ondersteuning geboden door het Sociaal Team (voor volwassenen) en Ondersteuningsteam (voor jeugdigen). Bijvoorbeeld ter overbrugging voor inwoners die op een wachtlijst staan voor specialistische hulp of om vinger aan de pols te houden na afloop van specialistische hulp. Om dit uit te breiden is extra formatie binnen het Sociaal Team en het Ondersteuningsteam nodig. Daarnaast gaan we duidelijke werkinstructies en afspraken vastleggen over wat wel en niet onder lichte ondersteuning valt.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

2026 en doorlopend.

Tijd (indicator)**Doelstellingen****We doorbreken zware problematieken****Activiteiten****Verbeteren regievoering op complexe dossiers**

Het realiseren van een effectieve coördinatie en samenwerking tussen verschillende partijen bij complexe casussen, met duidelijk onderscheid tussen procesregie en casusregie. Zodat inwoners met multiproblematiek tijdig en effectief worden ondersteund.

Kwaliteit (toelichting)

Multiproblematiek en intergenerationele problematiek vragen om een langetermijnaanpak waarin preventie, begeleiding en samenwerking centraal staan. Juist bij deze problematiek is een effectieve coördinatie en samenwerking tussen de betrokken partijen cruciaal voor een integrale aanpak. We implementeren hiervoor de Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) met duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en informatiedeling. We maken werkafspraken over gegevensuitwisseling binnen de wettelijke kaders, zodat ketenpartners effectief kunnen samenwerken en privacyregels eenduidig worden geïnterpreteerd.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

In het derde kwartaal van 2026 wordt een plan van aanpak opgeleverd.

Tijd (indicator)**Versterking van domein- en ketenoverstijgende samenwerking en aanpak van complexe multiproblematiek**

We zetten nog meer in op samenwerking rondom complexe multiproblematiek.

Kwaliteit (toelichting)

Bij de aanpak van multiproblematiek is het belangrijk om, daar waar mogelijk, escalatie te voorkomen. Dit doen we onder andere door de inzet van een 'jongerenwerker plus'. Deze draagt hieraan bij door vroegtijdige signalering van jongeren die thuis of op school problemen ondervinden (of veroorzaken), of dreigen af te glijden naar crimineel gedrag. Deze jongerenwerker werkt zowel outreachend (jongerenwerker zoekt de jongere actief op) als locatiegebonden en is breed inzetbaar in de leefwereld van jongeren: in wijken, online, op scholen, bij sportverenigingen en binnen gezinnen.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

2026 en verder.

Tijd (indicator)**Doelstellingen**

We maken de organisatie van het sociaal domein toekomstbestendig en houden de basis op orde in de organisatie van het sociaal domein

Activiteiten

Ontwikkeling sterke lokale teams/doorontwikkeling en verankering

Het vormen van sterke lokale teams om de integrale toegang te verbeteren.

Kwaliteit (toelichting)

Landelijk zijn er ontwikkelingen die richting geven aan de verbetering van integrale toegang, vanuit de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Eén van de speerpunten daarin is een sterk lokaal team dat laagdrempelig is, integraal werkt en zelf hulp biedt, ook bij onveiligheid in het gezin. Om beter integraal te kunnen werken, verbeteren we de samenwerking tussen Fijnder, het Ondersteuningsteam en het Sociaal Team. Het doel van deze samenwerking is een brede blik bij de analyse van de hulpvraag, afstemming in het plan van aanpak en een vast aanspreekpunt voor het gezin. We gaan onderzoeken welke vormen van lichte ondersteuning we al bieden en waar we kunnen uitbreiden. In het op te stellen projectplan komt een planning en worden indicatoren waarop we gaan monitoren vermeld.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

De projectleider wordt geworven zodra de begroting is vastgesteld en er budget beschikbaar is. De projectleider kan dan in het eerste kwartaal van 2026 starten.

Tijd (indicator)**Structurele kennisdeling, netwerkvorming en professionele ontwikkeling**

We verhogen de kwaliteit van de dienstverlening door zowel kennisuitwisseling als persoonlijke ontmoeting tussen professionals.

Kwaliteit (toelichting)

Om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen, versterken we het integrale teamwerk door een combinatie van inhoudelijke kennisdeling en het bouwen aan onderlinge relaties tussen de verschillende organisaties in het sociaal domein. We organiseren daarvoor structurele momenten die kennis en ontmoeting combineren, zoals bijeenkomsten met inhoudelijke kennisdeling en persoonlijke ontmoeting, thematische netwerkbijeenkomsten rond specifieke onderwerpen en casuïstiekbespreking.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

De start vindt plaats in 2026, daarna doorlopend.

Tijd (indicator)**Doorontwikkelen samenwerking met onderwijs en zorgpartners**

We verminderen doorverwijzingen naar specialistische zorg door vroegsignalering en door de laagdrempelige ondersteuning te versterken op plekken waar inwoners van nature komen.

Kwaliteit (toelichting)

Door het versterken van vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning op plekken waar inwoners van nature komen, worden er minder mensen doorverwezen naar specialistische zorg. We zetten daarom in op een betere aansluiting tussen onderwijs, huisartsen en lokale teams. Voor scholen onderzoeken we op basis van de ervaringen met de eerste brugfunctionaris de juiste vorm, om de verbinding tussen de school en lokale teams te optimaliseren. Relevante thema's voor wat betreft de samenwerking worden in het LEA- overleg (Lokaal Educatieve Agenda) besproken. We continueren de huidige samenwerking met de huisartsen via de Praktijkondersteuners Jeugd van de huisartsen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

2026 en verder.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Beheersbaar krijgen van de instroom voor geïndiceerde jeugdhulp.

Risico's

- We zijn mede afhankelijk van zorgorganisaties voor de kwaliteit, innovatie en in-, door- en uitstroom.
- We hebben een beperkte invloed op de doorverwijzing naar geïndiceerde zorg door externe doorverwijzers, zoals huisartsen.
- Preventie: bij een nieuwe aanpak zijn de effecten vooraf niet altijd zeker.

Financiële onderbouwing programma 1

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026 stand 1e prognose 2025	Aanpassing begroting 2026	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
1.1 Volksgezondheid								
7.1 Volksgezondheid	371	501	241	10	251	2	2	2
1.2 Maatschappelijke ondersteuning								
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	13.050	13.902	14.270	703	14.973	16.098	16.581	17.075
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	30	0	0	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	80	15	0	15	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	9	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	8	8	0	8	8	8	8
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	243	346	-76	270	270	270	270
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	268	0	0	0	0	0	0	0
6.81A Beschermd wonen (WMO)	611	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	13.968	14.233	14.639	627	15.266	16.376	16.859	17.353
Totaal Baten	14.339	14.734	14.880	637	15.518	16.378	16.861	17.355
Lasten								
1.1 Volksgezondheid								
7.1 Volksgezondheid	1.711	2.033	1.769	96	1.865	1.613	1.616	1.610
1.2 Maatschappelijke ondersteuning								
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15.021	15.439	15.589	1.040	16.629	17.628	18.102	18.595
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.926	0	0	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	696	433	69	502	502	502	502
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	1.198	1.223	204	1.427	1.427	1.427	1.427
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.307	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	1.121	1.121	20	1.141	1.141	1.141	1.141
6.712 Begeleiding (WMO)	0	5	5	0	5	5	5	5
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	7.956	7.281	1.533	8.814	8.664	8.514	8.514
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	3.795	0	0	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	4.505	0	0	0	0	0	0	0
6.791 PGB WMO	0	270	270	0	270	270	270	270

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026 stand 1e prognose 2025	Aanpassing begroting 2026	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	47	47	16	63	63	63	63
6.81A Beschermd wonen (WMO)	86	0	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	857	847	203	1.051	1.051	1.051	1.051
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	26.641	27.590	26.817	3.085	29.902	30.751	31.075	31.568
1.3 Jeugd								
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	511	411	79	490	490	490	490
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	21	0	0	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	3.601	0	0	0	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	3.063	0	0	0	0	0	0	0
6.73A Pleegzorg	276	0	0	0	0	0	0	0
6.73B Gezinsgericht	1.784	0	0	0	0	0	0	0
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	1.995	0	0	0	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	208	0	0	0	0	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	233	0	0	0	0	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	368	359	17	377	377	377	377
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	4.541	4.555	1.084	5.639	5.639	5.639	5.639
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	4.870	4.870	-432	4.438	4.438	4.438	4.438
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	126	126	6	132	132	132	132
6.792 PGB Jeugd	0	88	88	-18	70	70	70	70
6.821 Jeugdbescherming	0	583	583	-183	400	400	400	400
6.822 Jeugdreclassering	0	55	55	-25	30	30	30	30
6.82A Jeugdbescherming	468	0	0	0	0	0	0	0
6.82B Jeugdreclassering	28	0	0	0	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	766	766	222	988	1.025	1.025	1.025
Totaal 1.3 Jeugd	11.676	11.908	11.812	750	12.563	12.600	12.600	12.600
Totaal Lasten	40.028	41.531	40.398	3.931	44.329	44.964	45.291	45.779
Onttrekkingen								
1.2 Maatschappelijke ondersteuning								
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	55	0	0	0	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	89	0	0	0	0	0	0
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	55	89	0	0	0	0	0	0
Storting								
1.2 Maatschappelijke ondersteuning								

Exploitatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026 stand 1e prognose 2025	Aanpassing begroting 2026	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
6.81A Beschermd wonen (WMO)	611	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-26.245	-26.708	-25.517	-3.294	-28.812	-28.586	-28.429	-28.424

Volksgezondheid

De verhoging van de lasten met € 96.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Hogere lasten GGD	€ 40.000
N
• Hogere lasten jeugdgezondheidszorg	€ 30.000 N
• Hogere doorbelasting	€ 11.000 N

De inwonerbijdrage voor de GGD wordt vooral verhoogd als gevolg van de CAO-ontwikkelingen.

De subsidies voor de jeugdgezondheidszorg zijn geïndexeerd met 4,7%.

Voor de toelichting op de hogere doorbelasting verwijzen we naar bijlage 5 Uitgangspunten.

Maatschappelijke ondersteuning

De verhoging van de baten met € 627.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Hogere baten ZOOV	€ 702.000
V
• Lagere baten eigen bijdrage Wmo	€ 76.000 N

De begroting van ZOOV (vervoersysteem voor de Achterhoek) is altijd budgetneutraal, omdat alle lasten worden toegerekend aan de deelnemende gemeenten. De verhoging van de baten betekent dan ook dat de lasten met hetzelfde bedrag worden verhoogd.

De gewijzigde regeling omtrent de eigen bijdrage voor de Wmo stond gepland voor 1 januari 2026. Deze is echter met minimaal een jaar uitgesteld. Op basis van het eerdere besluit om deze per 1 januari 2026 in te laten gaan, hebben wij de inkomsten uit de eigen bijdrage verhoogd. Nu de wijziging is uitgesteld, moeten we deze verwachte extra inkomsten terugdraaien.

De verhoging van de lasten met € 3.085.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Hogere lasten ZOOV	€ 702.000
N
• Hogere lasten mantelzorgers	€ 62.000 N
• Hogere lasten Uitvoeringsprogramma Visie Sociaal Domein	€ 175.000 N

• Hogere lasten Hulp bij Huishouden	€ 735.000 N
• Hogere lasten integrale ondersteuning	€ 709.000 N
• Hogere lasten herstelgerichte ondersteuning	€ 60.000 N
• Hogere doorbelasting	€ 547.000 N

Zoals bij de baten al aangegeven, wordt de begroting van ZOOV budgetneutraal in onze begroting verwerkt.

Om het mantelzorgcompliment voort te kunnen zetten, is het budget verhoogd. Daarnaast wordt voorgesteld om een budget beschikbaar te stellen voor activiteiten voor mantelzorgers. Tenslotte moet vanaf 2026 de subsidie weer uit dit budget worden bekostigd, nadat het een aantal jaar uit de GALA-middelen is betaald. De raad heeft de Visie Sociaal Domein vastgesteld. Om hier verdere invulling aan te geven, is een Uitvoeringsprogramma Visie Sociaal Domein opgesteld. Voor de uitvoering van dit programma is naast extra formatie (verantwoord in programma 4) ook uitvoeringsbudget nodig.

De hogere lasten voor Hulp bij Huishouden hebben een tweetal oorzaken:

- De tarieven worden in 2026 weer verhoogd.
- Zoals bij de baten al aangegeven, is de voorgestelde gewijzigde regeling omtrent de eigen bijdrage voor de Wmo met minimaal een jaar uitgesteld. Op basis van de eerdere invoeringsdatum van 1 januari 2026 hebben wij een besparing ingeboekt, omdat de verwachting was dat de instroom zou verminderen en dat cliënten de zorg voortijdig zouden beëindigen.

De hogere lasten voor de integrale ondersteuning hebben een drietal oorzaken:

- De arbeidsmatige dagbesteding bij Fijnder is eind 2024 beëindigd, omdat het niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Het hiermee samenhangende invandieneffect van € 300.000 is niet gerealiseerd.
- De tarieven zijn voor 2026 geïndexeerd met het OVA-percentage (Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling) van 4,24%.
- Het aantal cliënten is toegenomen en de gemiddelde kosten per cliënt zijn toegenomen.

Als alternatief voor een Wmo-indicatie wordt herstelgerichte ondersteuning aangeboden. Deze ondersteuning stelt onze inwoners in staat om zo lang, vitaal en actief mogelijk mee te kunnen doen aan de maatschappij. Het recept bestaat uit snelheid- en wendbaarheidstraining, functionele activiteiten (ADL), balans, reactiesnelheid en (explosieve) krachttraining.

Voor de toelichting op de hogere doorbelasting verwijzen we naar bijlage 5 Uitgangspunten.

Jeugd

De verhoging van de lasten met € 750.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Hogere lasten jeugdhulp	€ 445.000 N
• Hogere lasten ondersteuningsteam	€ 70.000 N

-
- Hogere doorbelasting € 221.000 N
-

De budgetten voor jeugdhulp zijn met 4,24% geïndexeerd. Hiervoor gebruiken we het OVA-indexeringspercentage.

Het budget voor het ondersteuningsteam is al meerdere jaren niet geïndexeerd als gevolg van de CAO-ontwikkelingen.

Voor de toelichting op de hogere doorbelasting verwijzen we naar bijlage 5 Uitgangspunten.

Kredieten

Er zijn geen kredieten binnen dit programma.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

In 2026 zijn er geen onttrekkingen of toevoegingen aan de bestemmingsreserves begroot.

